

Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitim; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Perspektifinden Nitel Bir Araştırma

Mehmet ÇETİN^{1*}

Sevim Handan YILMAZ²

Ekrem Levent İLHAN²

¹ Milli Eğitim Bakanlığı, Safranbolu Fatih Sultan Mehmet Anadolu Lisesi, KARABÜK

² Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ANKARA

 DOI: 10.31680/gaunjss.882057

Orijinal Makale / Original Article

Geliş Tarihi / Received: 17.02.2021

Kabul Tarihi / Accepted: 10.05.2021

Yayın Tarihi / Published: 21.06.2021

Öz

Bu araştırmada koronavirüs pandemisi sürecinde uzaktan eğitim yolu ile yürütülen beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Nitel araştırma kapsamında sürdürülen araştırmada olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yönteminin kullanıldığı araştırmaya 12 gönüllü beden eğitimi ve spor öğretmeni katılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularında öğretmen görüşleri doğrultusunda; uzaktan eğitim sürecine ilişkin deneyimlere, uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajlarına, öğretmenlerin öğrencilerinden edindikleri uzaktan eğitime yönelik geri dönüşlere ve son olarak öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüş ve önerilerine yer verilmiştir. Sonuç olarak beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesi sürecinin başarılı olarak sürdürülemediği, pandemi süresince uzaktan eğitime devam edilmesi halinde altyapı, eğitim programı, müfredat ve içerik geliştirici çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, Pandemi, Uzaktan Eğitim, Beden Eğitimi ve Spor, Beden Eğitimi Öğretmeni

Distance Education During Coronavirus (Covid-19) Pandemic; A Qualitative Research from the Perspective of Physical Education and Sports Teachers

Abstract

In this study, it was aimed to determine the opinions of physical education and sports teachers on physical education and sports lessons conducted by distance education during the coronavirus pandemic process. Phenomenology design was used in this research, which is carried out within the scope of qualitative research. A criterion sampling which is a method of purposive sampling is used to select the sample of the research. 12 volunteer physical education teachers participated in the study. The data collected using the semi-structured interview form were analyzed using the content analysis method. In the research findings, in line with the teachers' opinions; experiences related to the distance education process, advantages and disadvantages of distance education, feedback on distance education obtained by teachers from their students, and lastly, teachers' opinions and suggestions on distance education were included. As a result, it was determined that physical education and sports lessons could not be efficient in the process of conducting distance education. In addition, it has been concluded that if the distance education is continued during the pandemic, the infrastructure, education program, curriculum and content development studies should be structured in accordance with distance education.

Keywords: Coronavirus, Pandemic, Distance Education, Physical Education and Sports, Physical Education Teacher

* Sorumlu Yazar: Mehmet ÇETİN

e-mail: mcetingazi@gmail.com

18. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Tarih boyunca dünya pek çok salgın hastalıkla karşı karşıya gelmiştir. Bu hastalıklar ekonomiyi, sosyal ve siyasi hayatı derinden etkileyerek toplumların kaderini değiştirmiştir. Bulaşıcı olmayan salgın hastalıkların yanı sıra “veba, kolera, ebola, çiçek, sifiliz, sıtma, tüberküloz, grip ve AIDS” gibi farklı türlerde birçok bulaşıcı hastalık pandemiye yol açmıştır (Parıldar, 2020). Bunların bir yenisi de koronavirüs (COVID 19) hastalığıdır. Hastalık, Çin’in Vuhan kentinde aralık ayının sonlarında ortaya çıkmış 13 Ocak 2020’ de resmen tanımlanmış ve zaman içerisinde Çin Halk Cumhuriyeti eyaletlerinin tümüne ve ardından tüm dünyaya yayılmıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020). Bu salgın hastalığın insan vücudundaki tahribatı ve hızlı yayılması sebebiyle sportif faaliyetlerin durdurulması gündeme gelmiştir (Demir, Cicioğlu ve İlhan, 2020).

Pandeminin görüldüğü bütün ülkelerin önceliklerinden biri eğitimin kesintisiz devam etmesini sağlamak olmuştur. Bu bağlamda her ülke ivedilikle teknolojik alt yapı imkânları ile desteklenen uzaktan eğitim uygulamalarını kullanmaya başlamıştır (Can, 2020). Bu bağlamda küresel boyutta krize sebep olan koronavirüs salgını gerekçesi ile Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] tarafından salgına karşı alınan eğitim önlemleri kapsamında 16 Mart 2020 tarihinden itibaren okulların tatil edildiği ve uzaktan eğitim ile faaliyetlerin yürütüleceği açıklanmıştır (MEB, 2020).

Uzaktan eğitimin tarihi 1700’lü yıllara uzanmaktadır (Kırık, 2014; Işıklı, 2017). Uzaktan eğitim zaman ve mekândan bağımsız olarak öğrenenin ve öğreticinin bir araya gelmeden tamamıyla sanal ortam üzerinde gerçekleştirilen bir eğitim sistemidir (Enfiyeci ve Büyükalın Filiz, 2019). Uzaktan eğitimin bir alternatif olarak eğitimde yer alması pandemi öncesinde de tartışılırken pandemi ile birlikte milyonlarca öğrencinin yüz yüze eğitimden uzak kalması nedeniyle bu süreç hızlanmıştır (Demir ve Özdaş, 2020). Özellikle pandemi sürecinde eğitimin aksamaya başladığı ya da yetersiz kaldığı pek çok durumda uzaktan eğitim sistemi aktif olarak kullanılmaktadır.

Uzaktan eğitimin avantajları yanı sıra bazı dezavantajları da bulunmaktadır. Kaya (2002)’ya göre uzaktan eğitimin kalabalık gruplara eğitim verilebilmesi, düşük maliyet gerektirmesi, öğrenci serbestliğini, bireysel ve bağımsız öğrenmeyi sağlaması, sınırlı ve kapalı alan zorunluluğu gerektirmemesi, kişisel öğrenme sorumluluğu kazandırması gibi faydaları bulunmaktadır. Bununla birlikte öğrenci ile etkileşim ve iletişimde güçlük, grup ve toplu etkinlik yapılamaması, gözleme olanak

vermemesi, iletişim teknolojilerine bağımlı kalınması, beceri ve tutumla ilişkili davranışların kazandırılmasında verimsizlik ve de uygulamalı derslerden istenilen düzeyde yararlanamama gibi sınırlı yönleri bulunmaktadır.

Bu açıdan değerlendirildiğinde Türkiye'de pandemi nedeniyle eğitim öğretimin kesintiye uğramasına bağlı olarak diğer derslerde olduğu gibi uygulama ağırlıklı beden eğitimi ve spor dersleri ile müzik, görsel sanatlar dersleri MEB tarafından Eğitim Bilişim Ağı [EBA] ve TRT EBA İlkokul, ortaokul ve lise olmak üzere 3 TV kanalı aracılığıyla yürütülmüştür. Uzaktan eğitimin devam ettirileceği yönündeki kararlar birlikte eğitim öğretim faaliyetleri hem EBA hem de çevrimiçi (zoom vb) uygulamalar ile yürütülmüştür. Fakat uygulamaya yönelik çalışmalardan oluşması ağırlıklı olarak psikomotor bunun yanı sıra bilişsel ve duyuşsal kazanımları geliştirmesi sebebiyle beden eğitimi ve spor derslerinin uzaktan eğitim ile yürütülmesi noktasında birtakım sorunların yaşanması öngörülmektedir. Nitekim beden eğitimi ve spor dersi bireyin bir bütün olarak "fiziksel, sosyal, ruhsal ve zihinsel" gelişimlerinin sağlanması (Tamer ve Pulur, 2001) bakımından eğitimin vazgeçilmez öğelerinden biridir.

Pandemi sürecinin sosyal yaşamı engellemesine bağlı olarak bireylerin beden eğitimi ve spor dersinden sağladığı yararda etkilenmiştir. (Yıldız ve Bektaş, 2020). Bununla ilgili olarak alanyazında, Avrupa Beden Eğitimi Birliği (European Physical Education Association) [EUPEA] (2020) tarafından yapılan ve 31 farklı ülkeden 39 üyenin katılımıyla ortaya konulan araştırma sonuçlarına göre: Üyelerin %41'i okullar kapalıdır ve beden eğitimi dersi evde eğitimin bir parçasıdır. %38,5'i okullar açık ve beden eğitimi dersi kısıtlandırılmış olarak veya tavsiyeye dayalı olarak yapılı. %15,4'ü ise okullar açık ama beden eğitimi derslerinin yapılmadığını ifade etmişlerdir. Araştırmanın devamında haftalık beden eğitimi derslerinin öngörülen sayısı COVID 19 nedeniyle azaldı mı? Sorusuna üyelerin bazıları evet (Macaristan, İrlanda, Portekiz, İngiltere, Fransa, Hollanda, İsviçre), bazıları ise hayır (İtalya, Malta, Kuzey-Makedonya, Yunanistan, İsveç) şeklinde görüş belirtmiştir. Bunların yanı sıra araştırmada okulların kapatıldığı fakat beden eğitimi ders sayısında kısıtlamanın yapılmadığı İtalya'da: Pandemi sürecince öğretmenlerin uzaktan eğitime yapmaya davet edildiği, sosyal medyada "hareket etmeyi bırakmıyorum" başlıklı bir beden eğitimi kampanyası yürütüldüğü, en popüler spor uygulaması hakkında web seminerleri düzenlendiği, çevrimi materyaller hazırlandığı ve bu kaynakların İtalya'daki tüm beden eğitimi öğretmenleri için ücretsiz olduğu ifade edilmektedir.

Türkiye'de uzaktan eğitim süreci ve öğretmen görüşlerine ilişkin alanyazın incelendiğinde araştırmaların, üniversitelerdeki uzaktan eğitim uygulamaları (Bayram, Peker, Aka ve Vural, 2019; Yavuz, Kayalı, Balat ve Karaman, 2020; Dikmen ve Bahçeci, 2020; Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020; Kaçan ve Gelen, 2020) ve öğretmen adayları (Duman, 2020; Düzgün ve Sulak, 2020; Eti ve Karaduman, 2020; Görgülü Arı ve Hayır Kanat, 2020) üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu araştırmaların yanı sıra pandemi sürecinde uzaktan eğitim ile ilgili öğretmen görüşlerinin incelendiği araştırmalara da (Demir ve Özdaş, 2020; Ünal ve Bulunuz, 2020; Özgül, Ceran ve Yıldız, 2020; Bayburtlu, 2020; Sönmez, Yıldırım ve Çetinkaya, 2020) ulaşılmaktadır. Pandemi sürecinde eğitim alanında uzaktan eğitim uygulamasına yönelik birçok araştırmaların yapılmış olması konunun önemsendiğini ve bundan dolayı beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin olarak araştırılmasının da önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte beden eğitimi dersinin verimliliğine tesir eden birçok gereksinimin yerine getirilmesi sürecinde en önemli unsur beden eğitimi öğretmenleridir (Esentürk, Yılmaz, İlhan ve Kan, 2019).

Tüm bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda; içinde bulunduğumuz bu dönemde beden eğitimi ve spor dersleri amacına uygun gerçekleştirilebilmekte midir? Nitelikli olarak sürdürülebilmekte midir? Verimli olarak işlenebilmekte midir? Buradan yola çıkılarak tasarlanan araştırmaların amacı; uzaktan eğitim yolu ile yürütülen beden eğitimi ve spor derslerine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini belirlemek ve bu doğrultuda öneriler getirebilmektir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma kapsamında sürdürülen bu araştırmada olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim, yaşanmış deneyimi değerlendirmeye odaklanan bir yöntemdir (Jasper,1994). Günlük hayatta karşılaşılan ve farkında olunan ama tam olarak kavranamayan olguların derinlemesine araştırıldığı çalışmalar için olgubilim uygun bir ortam sunar (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmada bu yöntemin kullanılmasının sebebi, beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile yürütülmesi sürecinde neler yaşandığına ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmenleri perspektifinden araştırılarak derinlemesine bir anlayışa sahip olmaktır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt veya ölçütlerin araştırmacı tarafından oluşturulduğu veya önceden hazırlanmış ölçüt listesinin kullanılabilirdiği bu yöntemde ölçütleri karşılayan tüm durumların çalışması (Yıldırım ve Şimşek, 2016) söz konusudur. Bu kapsamda araştırmacının amacı doğrultusunda; cinsiyet, hizmet süresi, çalışılan kurum ve türü, hizmet içi eğitime katılım durumları gibi ölçütler araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Örneklem, bu ölçütlere mümkün olduğunca eşit oranda dağılımlarının sağlanması dikkate alınarak oluşturulmuştur. Buna göre örneklem, Türkiye geneli beden eğitimi ve spor dersi öğretmenleri arasından ölçüt ve gönüllü olma koşulunu sağlayacak şekilde 12 beden eğitimi ve spor öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcılara ait demografik bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Eğitim Düzeyi	Hizmet Yılı	Hizmet İçi Eğitime Katılım Durumu*	Çalışılan Kurum	Çalışılan Kurum Türü
Ö1	E	Lisans	0-5 yıl	Hayır	Lise	Devlet Okulu
Ö2	E	Lisansüstü	11-20 yıl	Evet	Lise	Devlet Okulu
Ö3	E	Lisansüstü	6-10 yıl	Evet	Ortaokul	Devlet Okulu
Ö4	E	Lisans	0-5 yıl	Hayır	Ortaokul	Devlet Okulu
Ö5	K	Lisansüstü	0-5 yıl	Hayır	Ortaokul	Devlet Okulu
Ö6	K	Lisansüstü	6-10 yıl	Hayır	Lise	Özel Okul
Ö7	K	Lisansüstü	11-20 yıl	Evet	Ortaokul	Özel Okul
Ö8	K	Lisans	6-10 yıl	Hayır	Ortaokul	Özel Okul
Ö9	E	Lisans	20 yıl üzeri	Evet	Lise	Devlet Okulu
Ö10	K	Lisansüstü	11-20 yıl	Hayır	Ortaokul	Devlet Okulu
Ö11	K	Lisans	20 yıl üzeri	Hayır	Ortaokul	Devlet Okulu
Ö12	E	Lisans	20 yıl üzeri	Evet	Ortaokul	Devlet Okulu

*Uzaktan eğitim, bilgi iletişim teknolojileri kullanımına yönelik kurs vb.

Verilerin Toplanması

"Olgubilim araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir" (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.71). Araştırmada bu amaçla veri toplama amaçlı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmenin ayrıntılı bilgi edinme ve katılımcıya kendini ifade olanağı vermesi gibi katkıları bulunmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2018). Görüşme formu araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olup 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcılara ait demografik bilgilerin sorulduğu sorular yer alırken ikinci bölümde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin pandemi sürecinde beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan

eğitim ile verilmesine ilişkin deneyim ve görüşlerini tespit etmeye yönelik sorular yer almaktadır. Form hazırlanırken alanyazın taraması yapılmış ve konuya ilişkin sorular hazırlandıktan sonra 3 alan uzmanının görüşme formunda yer alan sorulara ilişkin görüşleri alınarak sorularda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca 3 beden eğitimi öğretmeni ile pilot uygulama yapılarak formun sınaması yapılmıştır. Pilot görüşme sonrasında son düzeltmeler ile görüşme formu uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Formda yer alan sorular şu şekildedir.

- Derslerin uzaktan eğitimle yürütülmeye başladığı günden bu zamana kadar yaşanan sürece ilişkin deneyimleriniz nelerdir?
- Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim aracılığı ile verilmesi, hususunda avantajlı olduğunu düşündüğünüz noktalar nelerdir?
- Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim aracılığı ile verilmesi, hususunda dezavantajlı olduğunu düşündüğünüz noktalar nelerdir?
- Bu süreçte öğrencilerinizden aldığınız mesajlar ve yorumlar (öğrenci dönütleri) nasıldı?
- Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile yürütülmesine yönelik görüş, öneri ve beklentileriniz nelerdir?

Veri toplama süreci

Araştırmada öncelikle etik kurulu onayı için Bartın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Etik Kuruluna başvuru yapılarak (2020-SBB-0218 Nolu) Etik Kurul Onay belgesi alınmıştır. Sonrasında beden eğitimi öğretmen platform ve grupları, sosyal medya vb kanallar ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ulaşılarak araştırma hakkında bilgi verilmiştir. Gönüllü katılımcıların araştırmacılara ulaşmaları için iletişim bilgileri paylaşılmıştır. Ölçüt ve gönüllülük hususları göz önünde bulundurularak görüşmeler pandemi nedeniyle görüntülü telefon görüşmesi yöntemiyle toplanmış görüşme öncesinde katılımcılara araştırma ile ilgili bilgilendirmeler yapılarak güven ortamı oluşturulmuş ve yapılan görüşmeler katılımcıların bilgisi dâhilinde ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir. Görüşmelerin verimli olarak yürütülmesi hususunda katılımcıların en uygun zamanlarında görüşme randevusu planlanmış olup görüşmeler ortalama 25 dk sürmüştür.

Verilerin analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Veri analizinin deneyim ve anlamları ortaya konulmasına ilişkin olgubilim araştırmalarında, içerik analiziyle verilerin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayan temaların tespit edilmesi amacı bulunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bundan dolayı sonuçların sunumunda betimlemelere ve sıklıkla doğrudan alıntılara yer verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırma kapsamında katılımcıların görüşme sorularına verdikleri cevaplar öncelikle yazına aktarılmıştır. Her bir forma yani öğretmenlerin görüşlerine ilişkin adlandırma (Ö1, Ö2, Ö3, Ö12) yapılarak yanıtların belirlenen başlıklar altında toplanması sağlanmıştır. Her bir form araştırmacılar tarafından ayrı ayrı okunmuştur. Araştırma sorularına yönelik temalar belirlenmiştir. Katılımcıların görüşlerine ilişkin benzer ve farklı kavramlar gruplandırılarak tema, alt tema ve kodlar oluşturulmuştur. Ayrıca olumlu ve olumsuz cevaplarda birbirinden ayrı olarak ilgili temalar içinde gruplandırılmıştır. Araştırmada ayrıca katılımcıların ifadelerinden önem arz eden ve farklılık gösteren bazı doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Geçerlik Güvenirlik

Araştırma kapsamında geçerlik (inandırıcılık ve aktarılabirlik) ve güvenirlik (tutarlık) koşulları için bazı yollar izlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İnanırıcılık hususunda katılımcılardan teyidine başvurulmuştur. Bu sebeple araştırma verileri rapor haline getirildikten sonra istekli katılımcı öğretmenler ile "teyit görüşmesi" yapılmıştır. Ayrıca bulgular bölümünde doğrudan alıntılara yer verilmesi ile aktarılabirlik açısından sık sık betimlemeler yapılmasına önem verilmiştir. Araştırmanın tutarlığı bakımından görüşmelerin yazılı dökümleri ve kodlama anahtarları araştırmacılar ve üç alan uzmanı tarafından okunmuştur. Ardından "görüş birliği" ve "görüş ayrılığı" bulunan konular tespit edilmiştir. Bu konular üzerinde tartışma ve düzenlemeler tamamlanarak sonuçlandırılmıştır. Araştırmada güvenirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenirlik formülü kullanılmıştır:

$$\text{Uzlaşma Yüzdesi} = (\text{Görüş Birliği}) / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}) \times 100$$

Miles ve Huberman (1994)'a göre uzlaşma yüzdesi güvenirliği %70'ten fazla olması önerilmektedir. Bu araştırmada sonuç %85 ve güvenilir bulunmuştur.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmen görüşlerinin analizi sonucunda edinilen bulgular, temalar altında sunulmuş ve yorumlanmıştır. Koronavirüs pandemisi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görüşlerine yönelik temaların özeti Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Bulgulara ilişkin temalar

Uzaktan eğitim sürecine ilişkin deneyimlere ait bulgular

Katılımcılara koronavirüs pandemisi süresince uzaktan eğitim uygulamalarındaki sürece yönelik deneyimlerini belirlemek üzere Beden eğitimi ve spor derslerinin uzaktan eğitimle yürütülmeye başladığı günden bu zamana kadar yaşanan sürece ilişkin deneyimleriniz nelerdir? Sorusu yöneltmiştir. Katılımcı görüşleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Deneyimler

Tema	Kod	Katılımcı	f	
Süreçe İlişkin Deneyim		Verimsiz, faydasız bir süreç	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10	7
		Süreçte zorlanma, sorun yaşama	Ö2, Ö4, Ö5, Ö8, Ö10,	5
		Uzaktan eğitim yapılamaması	Ö4, Ö8, Ö9	3
		Müfredatta aksama	Ö5, Ö8, Ö9	3
		Dersin değer görmemesi	Ö9, Ö10, Ö12	3
		Altyapı yetersiz	Ö3, Ö10	2
	Olumsuz	Plan ve program olmaması	Ö6, Ö10,	2
		Uzun süre kapalı ortamda kalma	Ö3,	1
		Mesleki anlamda boşa geçen süreç	Ö3,	1
		Belirsizlik	Ö3,	1
		Gönüllü olarak yürütülmesi, istemeyenin ders yapmaması	Ö10,	1
		toplam		29
	Olumlu	Kişisel gelişim sağlama	Ö3, Ö8, Ö9, Ö11	4
	Zamanla daha iyi olacağına inanma	Ö6, Ö12	2	
	toplam		6	

Tablo 2’de görüldüğü gibi katılımcı görüşlerine göre: Çoğunlukla uzaktan eğitim sürecinin verimsiz, faydasız olduğu; süreçte zorlanma ve sorun yaşandığı yönündeki olumsuz kodlardan oluşan bulgular tespit edilmiştir. Aşağıda araştırmada dikkat çeken olumsuz kodlara ilişkin katılımcı görüşlerine yer verilmiştir.

"Derslerin uzaktan eğitimle yürütülmeye başladığı günden bu güne dek birçok konuda sorunlar yaşadık. Bu sorunlar öncelikle EBA’ da baş gösterdi. Öğrencilerin sisteme girişleri, öğretmenlerin ve öğrencilerin derslere bağlanması konusunda çok sık problem yaşandı ve bu durumda belirlenen süre içerisinde belirlenen kazanımların öğrenciye kazandırılması mümkün olmadı. Kısacası bizim için verimli geçen bir dönem değildi" (Ö5)

Genel olarak tüm branşlar için kısaca bir değerlendirme yapmak gerekirse herhangi bir faydasını gördüğümü söyleyemem. Kendi branşımız olan beden eğitimi için ise tamamen şartlar daha da zorlaşıyor bu süreçte. Çünkü dersimizin özellikle uygulama ağırlıklı olması ve uygulama esaslı olan bu branşta kullanılan malzemelerin çeşitliliği ve neredeyse zorunlu olması uzaktan eğitimi beden eğitimi branşı için neredeyse imkânsız hale getirmektedir." (Ö4)

Bu temadaki olumlu kodlar incelendiğinde ise; kişisel gelişim sağlama ve sürecin zamanla daha iyi olacağına inanma yönündeki görüşlere ilişkin bulgulara ulaşılmıştır.

"Lisansüstü öğrencisi olduğum için bu dönemi akademik çalışmalarla değerlendirdim. Pozitif yönden bakacak olursak bana avantaj oldu." (Ö9)

Dersin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin avantajlara ait bulgular

Koronavirüs pandemisi süresince dersin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin avantajların neler olduğunu belirlemek üzere katılımcılara, *"Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim aracılığı ile verilmesi, hususunda avantajlı olduğunu*

düşündüğünüz hususlar nelerdir?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı görüşleri Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim aracılığı ile verilmesinin avantajlarına yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Kod	Katılımcı	f
Uzaktan Eğitim Avantajı	Teorik bilgilerin aktarımında kolaylık	Ö3, Ö4, Ö6, Ö9	4
	Öğrenci ile bağın devamlılığını sağlama	Ö1, Ö9, Ö12	3
	Salgın süresince hastalıktan korunma	Ö9, Ö10, Ö11	3
	Eğitimde BİT kullanımı ve paylaşım yapma	Ö7, Ö12	2
	Sınav olmadığı için programda esneklik	Ö1	1
	Sessizliği sağlamada kolaylık	Ö6	1
	Olumlu Bireysel öğretim	Ö9	1
	Öğrencide araştırma yapma deneyimi	Ö9	1
	21. yy becerileri edinme	Ö9	1
	Zaman kazanma	Ö10	1
	Yaşam boyu öğrenme	Ö12	1
	Eğitimde fırsat eşitliği	Ö12	1
	toplam		20
	Olumsuz	Avantajı yok	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö11
toplam		8	

Tablo 3'te görüldüğü gibi uzaktan eğitimin avantajına ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde; çoğunlukla teorik bilgilerin aktarımında kolaylık, öğrenci ile bağın devamlılığını sağlama, salgın süresince hastalıktan korunma kodlarından oluşan olumlu kodlardan oluşmaktadır. Bununla birlikte bulgular arasında bu tema altında uzaktan eğitimin avantajı yok şeklinde bir olumsuz kod tespit edilmiştir. Aşağıda bazı dikkat çeken görüşlere yer verilmiştir.

"Beden eğitimi derslerinde bazı branşları uzaktan eğitim ile teorik olarak anlatım yönünden kolaylık sağlanabilir. Örneğin bir branş hakkında bilgi verilebilir, oyun kuralları, tarihçesi vb." (Ö4)

"Öğretmenlerimiz açısından 21. yy becerileri kapsamında bireysel öğretime yönelik bilgi beceri kazanma ve uygulama imkânı oldu. Öğrencilerimiz açısından da yine araştırmacı bir çalışma deneyimi kazandırmış olundu. Uzaktan olsa da öğrenci ile bağımız devam etti." (Ö9)

"Uzaktan eğitim; yaşam boyu öğrenmeyi destekleyici olması, eğitimde fırsat eşitliği sağlanması, fiziksel engelli öğrencilerimize eğitim olanağı yaratması, zaman ve mekândan bağımsız olduğu için bölgesel ve coğrafi engelleri ortadan kaldırması, zengin, gelişmiş ve etkileşimli teknolojik araçlarla ders işlenmesine imkân sağlaması bakımından avantaj olarak düşünülebilir. Fakat Ülkemizdeki teknolojik altyapı düşünülürse merkezi yerleşimler ile en ücra köşedeki yerleşimlerin uzaktan eğitimdeki avantajlardan yararlanma şekilleri soru işaretleri ile dolu olduğunu söyleyebilirim." (Ö12)

"Avantajlı olduğu bir nokta göremiyorum. Bedensel aktiviteler, yaparak yaşayarak ve öğretmenden geri dönüt alarak ilerlediği için uzaktan eğitimde Beden Eğitimi dersinde avantaj yaratacak bir nokta olmadığını düşünüyorum." (Ö7)

Dersin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin dezavantajlara ait bulgular

Koronavirüs pandemisi süresince dersin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin dezavantajların neler olduğunu belirlemek üzere katılımcılara, "*Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim aracılığı ile verilmesi, hususunda dezavantajlı olduğunu düşündüğünüz hususlar nelerdir?*" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı görüşleri Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim aracılığı ile verilmesinin dezavantajlarına yönelik öğretmen görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcı	f
Uzaktan Eğitim Dezavantajı	Öğrenciye ilişkin	Öğrencide materyal yetersizliği	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö12	8
		Öğrenci katılımının düşük olması	Ö1, Ö3, Ö6, Ö10	4
		Obezite oluşturacağı beklentisi	Ö9, Ö10, Ö12	3
		Beceri ve yeteneklerini geliştirmede zorlanma	Ö7, Ö10, Ö11	3
		Sporu kaybı*	Ö3, Ö9	2
		Grup ve eşli çalışmaların yapılamaması	Ö2	1
		İzinsiz video kaydı paylaşımı vs olma ihtimali	Ö10	1
		toplam		22
	Öğretmene ilişkin	Etkileşimde zorluk	Ö3, Ö4, Ö7, Ö10, Ö12	5
		Anında dönüt ve değerlendirmede sorun	Ö5, Ö7, Ö8, Ö12	4
		Sınıf yönetiminde zorluk	Ö5, Ö7, Ö8, Ö12	4
		Öğretmenin gözlem yapamaması	Ö5, Ö7, Ö8,	3
		Öğretmenin yöntem ve teknik kullanımında yetersiz kalması	Ö3, Ö5,	2
		toplam		18
	Derse ilişkin	Dersin uygulama aşamasında sorun yaşama	Ö1, Ö2, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11,	7
		Ders ortamının uygun olmaması	Ö2, Ö10,	2
		Sürenin yetersiz olması	Ö1, Ö10	2
		toplam		11

*Antrenmanların yapılamaması nedeniyle sporda yetenekli öğrencilerin zamanla yeteneklerini kaybedeceği endişesi

Tablo 4'te görüldüğü gibi uzaktan eğitimin dezavantajına ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde bu tema altında öğrenciye, öğretmene ve derse ilişkin dezavantajlar olmak üzere üç alt temaya rastlanmıştır. Büyük çoğunluğun öğrenciye ilişkin alt temada, öğrencide materyal eksikliği; öğretmene ilişkin alt temada, öğrenci ile etkileşimde zorlanma; son olarak derse ilişkin alt temada ise; dersin uygulama aşamasında sorun yaşama yönündeki kodlara ilişkin bulgular tespit edilmiştir. Aşağıda bazı dikkat çeken görüşlere yer verilmiştir.

"Dersimize özgü kullanılan spor malzemesi ile materyallerin her öğrencide bulunmamasının ve öğrencilerin uygun spor ortamına sahip olmamasının dersin uzaktan işlenişinde dezavantajlı yönler olduğunu düşünüyorum. Diğer pek çok ders teorik içerikli olduğundan belki verimli geçebilir fakat özellikle beden eğitimi dersi yaparak yaşayarak, hissederek verimli olabilmektedir. Grup çalışmaları ve eşli çalışmalar dersimizin en önemli öğeleri olduğu için bireysel olarak verim almak zorlaşmaktadır." (Ö2)

"Öğrenciler ile birebir temas sağlanmadığı için uygulamalar yapamadık. Uygulama yapılamayan bir branşın öğrenilip öğrenilmediğini görmemiz maalesef imkânsız. Evde yapılmasını istediğimiz spor etkinliklerinin de ne kadar yapıldı ya da yapanlar ne kadar doğru yaptı? Gözlem fırsatımız olmadı." (Ö7)

"Öğrenci-öğretmen etkileşiminin en yoğun olduğu beden eğitimi dersinin sanal ortamda uygulanmaya çalışılması çok çabuk kabullenilen bir durum olmadı ve sancıları hala devam etmekte." (Ö10)

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerinden aldıkları dönütlere ilişkin bulgular

Dersin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin öğrencilerinden aldıkları dönütlerin neler olduğunu belirlemek üzere katılımcılara, " *Bu süreçte öğrencilerinizden aldığınız mesajlar ve yorumlar nasıldı?*" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı görüşleri Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile verildiği süreçte öğrencilerden alınan dönütlere ilişkin öğretmen görüşleri

Tema	Kod	Katılımcı	f
Uzaktan Eğitimde Öğrenci Dönütleri	Uzaktan eğitim zevksiz, sıkıcı bulma	Ö1, Ö2, Ö7, Ö8, Ö9, Ö12	6
	Yüz yüze eğitime özlem duyma, isteme	Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö12	5
	Dersten verim alamama	Ö2, Ö4, Ö9	3
	Motivasyon kaybı	Ö6, Ö9, Ö10	3
	İsteksiz olma	Ö6, Ö10	2
	Yüz yüze dersin önemini anlama	Ö11, Ö12	2
	Üzgün olma	Ö3, Ö9	2
	Olumlu hiçbir yanı yok	Ö4	1
	toplam		24

Tablo 5'te görüldüğü gibi uzaktan eğitimin sürecinde öğrencilerden gelen dönütler doğrultusundaki öğretmen görüşleri incelendiğinde; uzaktan eğitimin öğrenciler tarafından zevksiz ve sıkıcı bulunduğu yönündeki katılımcı görüşü tespit edilmiştir. Bu temaya ilişkin dikkat çeken görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

"Öğrencilerim bu süreçte sıkıldıklarını, odaklanamadıklarını söylediler. Uzaktan beden eğitimi dersinin çok zevksiz olduğunu dile getirdiler." (Ö7)

" Öğrencilerim her zaman yüz yüze eğitime duydukları özlemi dile getirdiler." (Ö5)

"Öğrencilerim bu sürecin salgından sonra devam etmeyeceğini düşünüyorlar. Derslerin biran önce yüz yüze olmasını istiyorlar. Uzaktan eğitimde bilgisayar oyunu gibi hissederek oturuyoruz ama ders sonunda boşluğa düşüyoruz. Uzaktan eğitimden hiçbir şey

anlamadıklarını ifade ediyorlar. Uzaktan eğitimle ilgili verilen derslerde öğrencilerin okula dönecekleri günün hayaliyle derslere katılmaktadırlar." (Ö9)

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, dersin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin görüş ve öneriler

Dersin uzaktan eğitim ile yürütülmesine ilişkin beden eğitimi öğretmenlerinin önerilerini belirlemek üzere katılımcılara, "*Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile yürütülmesine yönelik görüş, öneri ve beklentileriniz nelerdir?*" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı görüşleri Tablo 6'te sunulmuştur.

Tablo 6. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin dersin uzaktan eğitimle yürütülmesine hususundaki görüş ve önerilere ilişkin görüşleri

Tema	Alt Tema	Kod	Katılımcı	f
Uzaktan Eğitime İlişkin Öneri	Derse ilişkin	Olumsuz Yüz yüze olmalı	Ö4, Ö5, Ö7, Ö10, Ö11	5
		Olumlu Salgın döneminde yüz yüze olmamalı	Ö9, Ö10	2
		Müfredat, ders içerikleri düzenlenmeli ve geliştirilmeli	Ö1, Ö2, Ö3, Ö9, Ö12	5
		Alt yapı uygun hale getirilmeli (bilgisayar, internet vb)	Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8	5
		Kaynak çeşitliliği sağlanmalı (eğitsel oyun, fiziksel etkinlik videoları vb.)	Ö1, Ö6, Ö11, Ö12	4
		Dersler arası eşitlik isteme*	Ö4, Ö10	2
		Uzaktan eğitimde sadece fiziksel etkinlikler yaptırılmamalı	Ö9	1
		Ölçme değerlendirme yüz yüze yapılmalı	Ö9	1
	toplam			25
	Öğretmene ilişkin	Destek ve Hizmet içi eğitim isteme	Ö1, Ö3, Ö9, Ö10, Ö11	5
		Öğretmenler arası iletişim ve uygulama da birliktelik sağlanmalı	Ö3, Ö12	2
		Eğitim ve spor fakültelerinde BİT kullanımına yönelik dersler verilmeli	Ö9, Ö10	2
		toplam		
	Öğrenciye ilişkin	Öğrencilerin devamsızlık takibi ve tamamının katılımı sağlanmalı	Ö9	1
		Öğrencilerin fiziksel aktivite ihtiyaçları çevrimiçi de olsa karşılanmalı	Ö12	1
toplam				2

* Yönetim tarafından akademik derslere gösterilen ilginin beden eğitimi dersine de gösterilmesini isteme

Tablo 6'te görüldüğü gibi dersin uzaktan eğitimler yürütülmesi hususundaki görüş ve önerilere ilişkin katılımcı görüşleri incelendiğinde bu tema altında derse, öğretmene ve öğrenciye ilişkin olmak üzere üç alt temaya rastlanmıştır. Katılımcıların çoğu derse

ilişkin alt temada dersin yüz yüze olmasını istedikleri, müfredat ve ders içeriklerinin uzaktan eğitime yönelik düzenlenmesi ve geliştirilmesi gerektiği; öğretmene ilişkin alt temada ise; uzaktan eğitimle ilgili destek ve hizmet içi eğitim istekleri olduğu yönündeki görüşlere ilişkin bulgulara rastlanmıştır. Son olarak öğrenciye ilişkin temada ise; uzaktan eğitim derslerine yönelik öğrencilerin devamsızlık takibinin ve katılımının sağlanması, öğrencilerin fiziksel aktivite ihtiyaçlarının çevrimiçi de olsa sağlanmalı şeklindeki kodlara ulaşılmıştır.

"Branşımızla ilgili internet üzerinde içerik sıkıntılarımız mevcut. Ders içeriği anlamında çok vakit almayan, eğlendirici, zengin tanıtımlara, (kaynak çeşitliliği diyebiliriz) çeşitli görsellere ve uzmanlar tarafından yardıma ihtiyacımız var." (Ö1)

"Öncelikle gerekli altyapıya sahip olunmalı. Öğretmenler farklı uygulamalar kullanmak zorunda olmamalı. Genç öğretmenlerin bu sürece daha iyi adapte olduğunu söyleyebilirim. Ancak yaşı biraz ileri olan öğretmenlerin uyum sağlaması biraz uzun sürdü. Uzaktan eğitim için gerekli hizmet içi eğitimlerin acil bir şekilde verilmesi gerekli diye düşünüyorum." (Ö3)

"Beden eğitimi dersi uzaktan işlenebilecek bir ders değildir. Belli konuları teorik olarak işlersiniz ancak genel olarak uygulama yapmanız gereken bir derstir. Dersimizde temel bilgi ve becerileri vermek adına, kontrollü sosyal mesafe ve az sayıda öğrencinin katılımı ile belirlenen hedef davranışlara ulaşılacağını düşünüyorum. Ders programlarında gerekli planlamanın yapılarak, dersi uzaktan işlemek yerine hijyen kurallarına dikkat ederek yüz yüze eğitime geçilmesini istiyorum." (Ö7)

"Ölçme değerlendirme uzaktan eğitimle yapılamayacağını düşünüyorum. Yüz yüze sınav olmalıdır. Sınavların objektif ve güvenilir olmayacağını düşünüyorum. Bütün öğrencilerin derslere katılması sağlanmalıdır. İnternet ve bilgisayar ortamı olmalıdır. Öğrencilerin devam devamsızlığı sistem tarafından takip edilebilmelidir." (Ö9)

" En büyük problem ise dersimizin konumu idi. Beden eğitimi ve spor dersi diğer görsel sanatlar ve müzik dersleri gibi askıda kaldı. Programa dâhil edilmediği için gönüllülük esas alındı. Görülüyor ki uzaktan eğitim hayatımızda varlığını (belki az belki çok) devam ettirecek. Bu yüzden biz öğretmenlerin bu işi kavraması ve MEB'in uzaktan eğitimle ilgili alanımıza dönük hizmet içi eğitim vermesi gerekmektedir. Ayrıca üniversiteler alana özgü uzaktan eğitimle ilgili mutlaka ders okutulmalıdır. Ayrıca beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerine üniversitelerde bilgisayar kullanımı (hareket animasyonu hazırlama, program hazırlama gibi) ile ilgili ders verilmelidir. Hatta geriye gidersek bilişim dersinin tüm okul çağında zorunlu olması gerekmektedir." (Ö10)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Koronavirüs pandemisi sürecinde beden eğitimi ve spor derslerinin uzaktan eğitim ile işlenmesinin beden eğitimi ve spor öğretmenleri perspektifinden değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların veri toplama aracındaki sorulara yönelik vermiş oldukları yanıtlar sonucunda oluşan tema ve kodlara ilişkin bulgular bu bağlamda tartışılmıştır.

Araştırmanın uzaktan eğitime ilişkin deneyimler temasında katılımcıların büyük çoğunluğunun uzaktan eğitim sürecinin verimsiz ve faydasız olduğu, bu süreçte

zorlandıkları ve sorun yaşadıkları yönünde bulgulara ulaşılmıştır. Ayrıca bu süreçte uzaktan eğitim yapılmadığı, müfredatta aksama yaşandığına ilişkin görüşlere ulaşılmıştır. Bakioğlu ve Çevik (2020) yapmış oldukları araştırmada katılımcı görüşlerine göre pandemi sürecinde öğretmenlerin sınıf ortamından uzak kalmalarının kendilerinde kaygıya sebep olduğu ve bunun öğrencide doğabilecek bilgi eksikliği, mutsuzluk, öğrenciye erişim sağlayamama gibi nedenlerle olduğu tespit etmiştir. Varea ve González Calvo (2020) araştırmasında katılımcıların görüşlerine göre öğrencilerle yüz yüze derse duyulan özlem ve uygulamalı bir ders olan beden eğitimi dersinin uzaktan eğitim teknolojileri ile verilmesine ilişkin endişe belirtilmektedir. Bu araştırmadaki uzaktan eğitimin sürecine ilişkin öğretmenlerin süreci verimsiz ve faydasız görmelerinin benzer nedenlerle kaynaklandığı düşünülmektedir. Araştırmada beden eğitimi ve spor dersinin bu süreçte değer görmediği, dersin uzaktan eğitim ile yürütülmesine yönelik kapsamlı bir plan ve programlama yapılmadığı ve uzaktan eğitime ilişkin alt yapının eksik olduğu yönünde bazı katılımcı görüşlerine de ulaşılmıştır. Alanyazında araştırma bulguları ile örtüşen uzaktan eğitime ilişkin alt yapı ve internet erişim sorunlarının olduğunu ve bu durumun uzaktan eğitim sürecini olumsuz etkilediğini belirten araştırmalar bulunmaktadır (Kan ve Fidan, 2016; Bayburtlu, 2020; Er Türküresin, 2020). Katılımcıların sürece ilişkin deneyimlerinde çoğunlukla olumsuz görüşte bulunmalarının sebebi olarak; pandemi nedeniyle dersin aniden uzaktan eğitimle verilmeye başlanması, kendilerinin ve öğrencilerin buna hazır olmamasından olduğu düşünülmektedir. Ayrıca okul yöneticilerinin bu süreçte velilerin de etkisi ile bir üst öğrenime geçmek için öğrencilerin gireceği sınavlarda soru sorulan derslere öncelik ve önem vermesi bundan dolayı beden eğitimi dersinin göz ardı edilmesinden dolayı olduğu düşünülmektedir. Bu olumsuz görüşlerin yanı sıra araştırmada bazı katılımcıların pandemi sürecinde kişisel gelişimleri için zaman bulabildikleri ve uzaktan eğitim sürecinin zamanla daha iyi olacağına inandıkları yönündeki olumlu görüşlere ulaşılmıştır. Nitekim Sarı ve Nayır (2020) pandemi sürecinin eğitim alanında birtakım sorunlara yol açtığı fakat bunun sonucunda bu sorunların fırsatları doğurduğunu, Akbaş Baysal ve Ocak (2020) ise pandemi ile birlikte eğitimde bir paradigma değişimi yaşandığını ve öğretmenlerin okul tanımındaki algılarının bu süreçte değiştiğini, uzaktan eğitim uygulamalarının okullar için alternatif değil, eğitimin bir parçası olacağını belirtmektedir.

Araştırmanın "uzaktan eğitimin avantajı" temasına ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde; katılımcılar uzaktan eğitimin avantajlarına yönelik teorik bilgilerin öğrencilere aktarımında kolaylık sağlaması, pandemi süresince uzaktan da olsa öğrencilerle bağın devamının sağlaması ve yüz yüze bir araya gelinmediği için pandemi döneminde hastalıktan korunmanın sağlanması görüşlerini belirtmişlerdir. Araştırmada bazı katılımcıların uzaktan eğitim avantajları kapsamında; eğitimde 21. yüzyıl ve BİT kullanım becerilerinin geliştiği, öğrencilerin araştırma yapma deneyimlerini sağladığı ve bireysel öğretime olanak sunduğu yönündeki sonuçlara ulaşılmıştır. Duban ve Şen (2020) yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının görüşlerine göre; pandemi sürecinde çocukların sağlıklarının önceliği bakımından okulların kapatılmasının olumlu karşılandığı, sürecin insanlar üzerinde bir farkındalık yaratacağına, uzaktan eğitim ile öğrenmeyi öğrenme, yaşam becerilerinin ve teknoloji kullanımının önemseneceği vurgulanmaktadır. Diğer bir araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde sorumluluk aldıkları ve bireysel öğrenmelerini geliştirdiklerine dair araştırma bulgularına ulaşılmıştır (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020). Bu temaya ilişkin olumlu bulgulara rağmen katılımcıların çoğunluğu bu avantajların yanı sıra genel anlamda uzaktan eğitimin avantajı olmadığı yönünde görüşlerini belirtmişlerdir. Alanyazında uzaktan eğitimin hem avantajı hem de dezavantajlarına değinen benzer çalışmalar olduğu görülmektedir (Başaran vd., 2020; Şeren, Tut ve Kesten, 2020; Kırtak Ad, 2020).

Araştırmanın üçüncü teması "uzaktan eğitimin dezavantajı" temasına ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde; öğrenciye, öğretmene ve derse ilişkin dezavantajlar olmak üzere üç alt temaya rastlanmıştır. Öğrenciye ilişkin alt temada; katılımcılar çoğunlukla öğrencide materyal eksikliğini (tablet, pc vb) ifade etmektedirler. Bazı katılımcılar ise, öğrencilerin derslere katılımının düşük olduğu, öğrencilerde hareketsizliğe bağlı obezite beklenildiğini, uygulamalı faaliyetlerin yürütülememesine bağlı olarak beceri ve yetenekleri geliştirmede zorlandığını, yetenekli sporcular ile ders-antrenman yapılamamasından dolayı sporcuların yeteneklerinin köreldiğini, grup ve eşli çalışmalar yaptırılmadıklarını, izinsiz video kaydı paylaşımına bağlı güvenlik tehlikesi hissi yaşadıklarını ifade etmektedirler. Alan yazında öğrencide derslere katılımın düşüklüğü, uygulamalı derslerde eğitiminin yetersizliği, bağlantı sorunları (Özgöl, Sarıkaya ve Öztürk, 2017), teknolojik materyal ve internet erişiminin kısıtlılığı (Şeren vd., 2020), pandemi döneminde öğrencilerin

fiziksel aktivite seviyelerinin yetersiz bulunduğu (Korkmaz, Öztürk, Rodoplu ve Uğur, 2020) yönündeki araştırmanın sonuçları ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Ayrıca bu araştırma sonucunda yer alan katılımcı görüşlerine göre öğrencilerde hareketsizliğe bağlı obezite beklentisinin, uzaktan eğitim sürecinde sağlıklı davranış alışkanlığının etkili yürütülememesinden olduğu düşünülmektedir. Çünkü sağlığın geliştirilmesi buna yönelik davranışların kazandırılmasına ve sürdürülmesine bağlıdır (İlhan, 2012). Uzaktan eğitimin etkinliklerinin bu sürece uygun tasarlanmadığı veya buna yönelik öğretmenlerin faydalanabileceği uygulamaların yetersiz kalmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Öğretmene ilişkin alt temada ise; öğrenci ile etkileşimde zorlanma, anında dönüt verme ve ölçme-değerlendirmede sorun yaşama, sınıf yönetiminde zorluk, gözlem yapamama, ders işlenişinde yöntem ve teknik kullanımında yetersiz kalmaya ilişkin görüşler tespit edilmiştir. Son olarak derse ilişkin alt temada ise; dersin uygulama aşamasında sorun yaşama, ders ortamının uygun olmaması, sürenin yetersiz olması yönündeki görüşlere ulaşılmıştır. Özdoğan ve Berkant (2020) yapmış oldukları araştırmada, öğretmen görüşleri doğrultusunda ölçme değerlendirme ve ortama ilişkin dezavantajlar vurgulanmaktadır. Can, Özdemir ve Türksoy Işım (2020) beden eğitimi öğretmen adaylarının e öğrenmeleri üzerine yapmış oldukları araştırmada; fiziksel anlamda sınıf ortamı hissiyatı vermemesi, anında geribildirim alamama ve yüz yüze etkileşimin olmaması gibi nedenlerden dolayı adayların e öğrenme ile ilgili olumsuz düşünceleri ortaya konulmaktadır. Bu sonuçlar araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bu durumun beden eğitimi gibi uygulamalı derslerin teorik derslere oranla uzaktan eğitimle yürütülmesinin daha çok dezavantaj barındırdığına işaret etmektedir. Özellikle beden eğitimi derslerinin uzaktan eğitimle yürütülmesine bağlı olarak duyuşsal ve psikomotor beceri öğretimindeki eksikliğin öğrencilerin, fiziksel ve psiko-sosyal yönden gelişimlerini olumsuz etkileyeceği endişesinin öğretmenlerde refleks oluşturduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın dördüncü teması "uzaktan eğitimde öğrenci dönütleri " temasına ilişkin olarak katılımcı görüşleri incelendiğinde; öğrencilerin uzaktan eğitimi zevksiz sıkıcı bulduklarını, yüz yüze eğitime özlem duyduklarını, uzaktan eğitim derslerinden verim alamadıklarını, motivasyon kaybı yaşadıklarını, isteksiz ve üzgün olduklarını, yüz yüze dersin önemini anladıklarını ifade eden geri dönütlere ulaşılmıştır. Bulgulara göre öğrencilerden alınan geri dönütlerin tamamı olumsuz ifadelerden oluşmaktadır.

Bu durumun öğrencilerin pandemi nedeniyle ani değişimden olumsuz etkilenmeleri ve buna bağlı olarak sisteme uyum sağlayamamalarından olabileceği düşünülmektedir. Pınar ve Dönel Akgül'ün (2020) araştırmasında öğrenciler genelde pandeminin olumsuz tesirlerine rağmen fen dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin faydayı belirtmekle birlikte en önemli eksikliğin deney yapamamak olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin uzaktan eğitimi faydalı bulmaları bu araştırmanın sonuçları ile farklılaşmakla birlikte deney yapılamamasına yönelik eksikliğin ifade edilmesi ve bazı öğrenci görüşlerine göre dersin yüz yüze olmasının daha faydalı olacağına ilişkin görüşleri bu araştırma bulguları ile örtüşmektedir.

Araştırmanın beşinci ve son teması "uzaktan eğitime ilişkin görüş ve öneri " temasında derse, öğretmene ve öğrenciye ilişkin olmak üzere üç alt temaya rastlanmaktadır. Derse ilişkin alt temada bazı katılımcı görüşlerine göre derslerin yüz yüze olmasını bazıları ise salgın nedeniyle uzaktan olması gerektiği önerisine ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır. Bu çelişkili durumun uzaktan eğitimin verimliliğine inanmamalarından fakat pandemi süresince de yüz yüze eğitimin bulaş riskini arttıracığını düşünmelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Nitekim Ünal ve Bulunuz (2020) olağanüstü zamanlarda uzaktan eğitimle olumlu sonuçların olabileceğini; ama tamamıyla uzaktan eğitime geçilmesinde öğrencilerde internet erişimi olmaması yani eşitlik ilkesinin uygulanamaması düşüncesiyle öğretmenlerin uzaktan eğitime mesafeli olduğunu belirtmektedirler. Araştırmanın derse ilişkin öneriler alt temasının devamında; katılımcılar müfredat ve ders içeriklerinin uzaktan eğitime uygun olarak düzenlenmesi ve geliştirilmesi, alt yapının uygun hale getirilmesi (bilgisayar, internet erişimi vb.), kaynak çeşitliliğinin sağlanması, ölçme değerlendirmenin yüz yüze yapılması önerilerinde bulunmaktadır. Alanyazında uzaktan eğitime ilişkin teknik altyapının, uygun hale getirilmesi, ders içerikleri ve dokümanlarının geliştirilmesi (Atik, 2020); materyallerin çeşitlendirilmesi, zengin içeriklerin, güncel uygulama ve yazılımların kullanımı ile uzaktan eğitimde verimlilik ve başarı sağlanabileceği (Başaran vd., 2020) yönünde önerilere rastlanmaktadır. Ölçme değerlendirmenin yüz yüze yapılmasına yönelik önerinin beden eğitimi dersinin uygulama ağırlıklı bir ders olması ve öğretmenlerin uzaktan eğitim uygulamasında ölçme değerlendirme deneyimlerinin bulunmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Pandemi sürecinde eğitime yansıyan en önemli sorunlardan biri olarak karşılaşılan ölçme değerlendirmeye ilişkin olarak süreci ölçmeye önem verilmesi ve uzaktan eğitimde

içeriğin yanı sıra ölçme değerlendirme de eğitim teknolojileri ile gerçekleştirilmesi uzaktan eğitimin başarılı olmasında gereklidir (Bozkurt, 2020). Araştırmanın öğretmene ilişkin alt temasında katılımcı görüşleri incelendiğinde kendilerine hizmet içi eğitim ve uzman desteği verilmesi, öğretmenler arası iletişim ve uygulamada birlikteliğin sağlanması, öğretmen yetiştiren kurumlarda BİT kullanımına yönelik vb dersler verilmesi önerilerine ulaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde araştırmanın sonuçları ile örtüşen öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamındaki verimliliklerinin hizmet içi eğitim yoluyla geliştirilmesi ve desteklenmesini vurgulayan araştırmalara rastlanmaktadır (Özdoğan ve Berkant, 2020; Ünal ve Bulunuz, 2020; Akgül ve Oran, 2020). Bununla birlikte öğretmenlerin e öğretime ilişkin tekno pedagojik yeterliklerinin geliştirilmesi önerilmektedir (Doghonadze ve ark., 2020). Fiş Erümit (2020) öğretmenlerin eğitim öğretim dönemi başında ve dönem boyunca gerek mesleki gelişimlerini desteklemek gerekse karşılaştıkları sorunları gidermek amacıyla bakanlık nezdinde destek ekibi oluşturulması önermektedir. Öğretmenlerin uygulamada birlikteliği sağlaması bakımından Özen, Güllü ve Uğraş (2016) yapmış oldukları araştırmada öğretmen görüşlerine göre derslerde teknolojik materyal kullanımına ilişkin ortak veri tabanının oluşturulmasını önerilmektedir. Bergdahl ve Nouri (2020) benzer şekilde öğretmenlerin ortak planlama yapabilmesi, materyal paylaşımı ve işbirliğinin desteklenmesinin faydasını vurgulamaktadır. Nitekim uzaktan eğitimin verimliliği açısından benzer veri tabanlarının oluşturularak öğretmenlerin paylaşımına açılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın öğrenciye ilişkin alt temasında ise öğrencilerin devamsızlık takibi ve öğrencilerin derslere katılımlarının sağlanması, öğrencilerin bu süreçte uzaktan eğitim yoluyla da olsa fiziksel aktivite ve hareket ihtiyaçlarının karşılanması önerilerine ulaşılmıştır. Pandemi sürecinde öğrencilerde internet ve bilgisayar olmayışı gibi sorunlar sebebiyle diğer derslerde olduğu gibi uzaktan eğitim ile verilen beden eğitimi derslerine katılımın az olduğu düşünülmektedir. Ayrıca uzaktan eğitim ile verilen derslerde yoklama alınmaması ve derslere katılımın zorunlu olmaması da derse katılım oranlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Demir ve Özdaş (2020) araştırmasında öğretmenlerin uzaktan eğitimde uygulamaya ilişkin önerilerinde derslere katılımın zorunlu olması, her öğrencinin erişiminin sağlanması yönündeki öneriler bu araştırmanın sonuçları ile benzerdir. Bununla birlikte alanyazında pandemi sürecinde öğrencilerde stresin azaltılmasında ve fiziksel gelişimlerinin desteklenmesinde uzaktan beden eğitimi

faaliyetleri ile katkı sağlanacağı yönünde sonuçlara ulaşılmıştır (Yıldız ve Bektaş, 2020). Bundan dolayı uzaktan beden eğitimi ve spor derslerinde etkinliklerin öğrencilerde uzun süre evde hareketsiz kalmalarına bağlı olarak oluşabilecek sosyal, ruhsal ve fiziksel olumsuzlukları gidermeye yönelik planlanması gerektiği düşünülmektedir. Bu noktada; ailelerin beden eğitimi ve sporun çocukları üzerindeki olumlu etkilerinin farkında olarak yönlendirmeleri oldukça önemlidir (İlhan, Yarımkaaya ve Esentürk, 2017).

Sonuç olarak beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesi sürecinin başarılı olarak sürdürülemediği, salgın süresince devam edilmesi halinde altyapı, eğitim, müfredat ve içerik geliştirici çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Pandemi sürecinde eğitim öğretimin aksamaması bakımından acil olarak uzaktan eğitime geçilse de pandemi sonrası da uzaktan eğitim uygulamalarının eğitimin bir parçası ve destekleyicisi olarak devam edileceği düşünülmektedir. Bu bakımdan beden eğitimi ve spor dersi öğretim program ve etkinliklerinin uzaktan eğitim süreçlerine uygun olarak yapılandırılması, ders verimliliğini ve etkileşimini arttıracak dijital uygulama, program vb. içerik ve materyallerin geliştirilmesi önerilmektedir. Benzer şekilde klasik ve alternatif ölçme değerlendirme uygulamalarının yanı sıra destekleyici olması bakımından ölçme değerlendirmede teknoloji kullanımının ele alınması ve dijitalleşmeye bağlı gelişmelerin beden eğitimi ve spor dersinde de uygulanması dersin çağın standartlarına uygunluğunu pekiştirmesi bakımından önerilmektedir.

Araştırmacı ve eğitim yöneticilerin, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik öğrencilerin uzaktan eğitim faaliyetlerine erişim ve devamını sağlamanın önündeki engelleri kaldırmaya yönelik araştırma yapmaları önerilmektedir.

Uzaktan eğitimde beden eğitimi öğretmenlerinin yeterliklerini arttıracak hizmet içi eğitim vb. faaliyetlerin gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Bu kapsamda öğretmen adaylarına yönelik öğretmen yetiştiren kurumlarda derslerin ve staj uygulamalarının bu yeterlikleri kazandıracak şekilde uyarlanması da önerilmektedir.

Beden eğitimi ve spor dersinin uzaktan eğitim ile verilmesi hususu farklı paydaşların (ebeveyn, okul yöneticileri, öğrenciler) görüşleri açısından da incelenebilir.

Kaynakça

- Akgül, G., Oran, M. (2020). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, ortaokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3 (2), 15-37. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/eyyad/issue/59733/847318>
- Akkaş Baysal, E., Ocak, G. (2020). Covid-19 salgını sonrasında okul kavramındaki paradigma değişimine ve okulların yeniden açılmasına ilişkin öğretmen görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18 (2), 676-705. DOI: 10.37217/tebd.787504
- Atik, A. (2020). Fen bilimleri öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı: Bir metafor analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3 (2), 148-170. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ueader/issue/59308/799984>
- Avrupa Beden Eğitimi Birliği (European Physical Education Association) [EUPEA] (2020). "Physical education in Europe and COVID 19: The situation in Europe after COVID 19, No education without physical education", First EUPEA Physical Education Online Meeting, <https://eupea.com/wp-content/uploads/2020/06/200626-EUPEA-Covid-19-Questionnaire-II.pdf> adresinden ulaşılmıştır.
- Bakioğlu, B., Çevik, M. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 109-129. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43502>
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., Şahin, E. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5 (2), 368-397. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/egitim/issue/54643/753149>
- Bayburtlu, Y.S. (2020). Covid-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre Türkçe eğitimi. *Turkish Studies*, 15(4), 131-151. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44460>
- Bayram M., Peker A.T., Aka S.T., Vural M. (2019). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim dersine karşı tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 330-345.
- Bergdahl, N., Nouri, J. (2020). Covid-19 and Crisis-Prompted Distance Education in Sweden. *Tech Know Learn* <https://doi.org/10.1007/s10758-020-09470-6>

- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6 (3), 112-142.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. (25. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6 (2), 11-53. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/auad/issue/55662/761354>
- Can, H., Özdemir, H., Türksoy Işım, A. (2020). E-öğrenme beden eğitimi öğretmen adayları için ne ifade ediyor: Karma yöntem araştırması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (3) , 1374-1386 . DOI: 10.17679/inuefd.811165
- Demir, F., Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim, 273-292 . DOI: 10.37669/milliegitim.775620
- Demir, T.G., Cicioğlu, İ.H., İlhan, E.L. (2020). Sporcuların yeni tip koronavirüse (covid-19) yakalanma kaygısı ölçeği (SYTKYKÖ): Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*. 17 (2). 459-469.
- Dikmen, S., Bahçeci, F. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde yükseköğretim kurumlarının uzaktan eğitime yönelik stratejileri: Fırat Üniversitesi Örneği. *Turkish Journal of Educational Studies*, 7 (2) , 78-98. DOI: 10.33907/turkjes.721685
- Doghonadze, N., Aliyev, A., Halawachy, H., Knodel, L., & Adedoyin, A. S. (2020). The Degree of Readiness to Total Distance Learning in the Face of COVID-19-Teachers’ View (Case of Azerbaijan, Georgia, Iraq, Nigeria, UK and Ukraine). *Journal of Education in Black Sea Region*, 5(2), 2-41. <https://doi.org/10.31578/jeps.v5i2.197>
- Duban, N., Şen, F. G. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının covid-19 pandemi sürecine ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 357-376. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43653>

- Duman, S. (2020). Salgın döneminde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 95-112. DOI: 10.37669/milliegitim.768887
- Durak, G., Çankaya, S., İzmirli, S. (2020). Covid-19 pandemi döneminde üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14 (1), 787-809. DOI: 10.17522 / balikesirnef.743080
- Düzgün, S., Sulak, S. (2020). Öğretmen adaylarının covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 619-633. DOI: 10.37669/milliegitim.787874
- Enfiyeci, T., Büyükalan Filiz, S. (2019). Uzaktan eğitim yüksek lisans öğrencilerinin topluluk hissini çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 12 (1), 20-32.
- Er Türküresin, H. (2020). Covid-19 pandemi döneminde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 597-618. Doi: 10.37669/milliegitim.787509
- Esentürk, O., Yılmaz, A., İlhan, E., Kan, A. (2019). Beden eğitimi öğretmeni kişilerarası öz-yeterlik ölçeğinin psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 24 (2), 63-88. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/gbesbd/issue/44318/472541>
- Eti, İ., Karaduman, B. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinin öğretmen adaylarının mesleki yeterlikleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 635-656. DOI: 10.37669/milliegitim.787238
- Fiş Erümit. S., (2020): The distance education process in K–12 schools during the pandemic period: evaluation of implementations in Turkey from the student perspective, *Technology, Pedagogy and Education*, DOI: 10.1080/1475939X.2020.1856178
- Görgülü Arı, A., Hayır Kanat, M. (2020). Covid-19 (Koronavirüs) üzerine öğretmen adaylarının görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*

- Dergisi, Salgın Hastalıklar Özel Sayısı, 459-492. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/yyusbed/issue/56115/772126>
- Işıklı, E. (2017). Buharkent Meslek Yüksekokulu'nda örgün öğretim programındaki öğrencilerin "5i" uzaktan öğretim derslerine karşı tutumları. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, November 2017, 94-101.
- İlhan, E.L. (2012). Examination on the healthy life style behaviors of the student-athletes in university teams in Turkey. *Energy Education Science and Technology Part B: Social and Educational Studies*, 4(3): 1511-1522.
- İlhan E.L, Yarım kaya, E., Esentürk O.K. (2017). The Effect of mother participated sports activities on the awareness levels of turkish mothers having children with intellectual disabilities towards the effect of sports a pilot study. *International Journal of Developmental Disabilities*, 1-6., Doi: 10.1080/20473869.2016.1147679.
- Jasper, M.A. (1994). Issues in phenomenology for researchers of nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 19, 309- 314.
- Kaçan, A, Gelen, İ. (2020). Türkiye'deki uzaktan eğitim programlarına bir bakış. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6 (1), 1-21. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/uebt/issue/53891/713456>
- Kan, A., Fidan, E. (2016). Türk dili dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin öğrenci algıları. *Turkish Journal of Educational Studies*, 3 (2), 23-45. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/turkjes/issue/34168/377812>
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim (1. Baskı)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kırık, A. (2014). "Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu". *Marmara İletişim Dergisi* (21):73-73. doi: 10.17829/midr.20142110299.
- Kırtak Ad, N. (2020). Fizik öğretmen adaylarının uzaktan eğitime dair görüşleri. *eğitim ve teknoloji*, 2 (2), 78-90. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/egitek/issue/59363/784064>
- Korkmaz, N., Öztürk, İ., Rodoplu, C., Uğur, S. (2020). Ortaokul öğrencilerinin covid-19 salgını sürecinde fiziksel aktivite düzeylerindeki değişikliklerin incelenmesi (Bursa ili örneği) . *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22 (4) , 101-115. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunibesyo/issue/59137/80440>

- Miles, M.B., Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2020). <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alanin-da-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr> adresinden erişilmiştir.
- Özdoğan, A., Berkant, H. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim, 13-43. DOI: 10,37669/milliegitim.788118
- Özen, G., Güllü, M., Uğraş, S. (2016). Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ders içi ve dışı etkinliklerinde teknolojik araç ve gereçlerin kullanımı ile ilgili görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1 (1), 24-37. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gaunjss/issue/24425/258876>
- Özgöl, M., Sarıkaya, İ., Öztürk, M. (2017). Students' and teaching staff's assessments regarding distance education applications in formal education. *Journal of Higher Education and Science* 7(2):294. doi: 10.5961/jhes.2017.208.
- Özgül, E., Ceran, D., Yıldız, D. (2020). Uzaktan eğitimle yapılan Türkçe dersinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim, 395-412. DOI: 10.37669/milliegitim.776137
- Parıldar, H. (2020). Tarihte bulaşıcı hastalık salgınları. *Tepecik Eğit. ve Araştırma Hastanesi Dergisi* 2020;30 (Ek sayı):19-26 doi:10.5222/terh.2020.93764
- Pınar, M.A., Dönel Akgül, G. (2020). "The opinions of secondary school students about giving science courses with distance education during the covid-19 pandemic", *Journal of CurrentResearches on SocialSciences*, 10(2),ss. 461-486. Doi: 10.26579/jocress.377
- Sarı, T., Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: Sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44335>
- Sönmez, M., Yıldırım, K., Çetinkaya, F.Ç. (2020). Yeni tip koronavirüs (SARS-CoV2) salgınına bağlı uzaktan eğitim sürecinin sınıf öğretmenlerinin görüşleriyle değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(6), 855-875. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43799>

- Şeren, N., Tut, E., Kesten, A. (2020). Koronavirüs sürecinde uzaktan eğitim: Temel eğitim bölümü öğretim elemanlarının görüşleri. *Turkish Studies - Education*, 15(6), 4507-4524 <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.46472>
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020). Covid-19 bilgilendirme sayfası. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> adresinden erişilmiştir.
- Tamer, K., Pular, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kozan Ofset.
- Ünal, M., Bulunuz, N. (2020). Covid-19 Salgını Döneminde Yürütülen Uzaktan Eğitim Çalışmalarının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi ve Sonraki Sürece İlişkin Öneriler. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 343-369. DOI: 10.37669/milliegitim.775521
- Varea, V., González Calvo, G., (2020): Touchless classes and absent bodies: teaching physical education in times of Covid-19, *Sport, Education and Society*, DOI: 10.1080/13573322.2020.1791814
- Yavuz, M., Kayalı, B., Balat, Ş., Karaman, S. (2020). Salgın sürecinde Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının acil uzaktan öğretim uygulamalarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi, SALGIN Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 129-154. DOI: 10.37669/milliegitim.784822
- Yıldırım A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S., Bektaş, F. (2020). Eba Tv'de yayınlanan beden eğitimi etkinliklerinin veli ve beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleriyle değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi, Salgın Sürecinde Türkiye'de Ve Dünyada Eğitim*, 969-987. DOI:10.37669/milliegitim.773737